



**„Informacja o stanie przygotowań gminy i procedurach
postępowania w sytuacjach zagrożenia powodziowego, p.poż
lub innych zjawisk atmosferycznych”**

**Tematyka sesji Rady Miejskiej w Leśnej
marzec 2025 r.**

Powódź jest zjawiskiem przyrodniczym o charakterze ekstremalnym, często gwałtownym, występującym nieregularnie. Można przyjąć definicję, że z powodzią mamy do czynienia wtedy, gdy wezbrane wody cieku przekraczają granice koryta, w których zwykle się mieszczą i zalewają nowe obszary, wyrządzając przy tym szkody materialne.

Generalnie przyczynami wezbrań potoków, cieków i zbiorników wodnych na naszym terenie są:

1. **Intensywne opady deszczu** - długotrwałe opady na obszarach górskich Gór Izerskich i podgórskich Pogórza Izerskiego oraz Kraju Libereckim w Czechach, krótkotrwałe ale nawalne opady zwane „oberwaniem chmury” nad określonym obszarem, gwałtowne topnienie śniegu, wiosenne roztopy zwłaszcza po obfitej zimie i szybkim ociepleniu. Gmina Leśna leży na pograniczu Pogórza Izerskiego i Gór Izerskich, co dodatkowo sprzyja szybkiemu spływowi wód opadowych do dolin. Zmieniające się warunki klimatyczne zwiększają częstotliwość i gwałtowność tego rodzaju zjawisk pogodowych.
2. **Brak systemu zwiększającego możliwość gromadzenia wody w miejscu opadu**, szczególnie w lasach, na terenach zielonych, w rowach melioracyjnych, jazach itp. Brak systemu retencji wody w miejscu opadu oraz systemu zarządzania wodami deszczowymi powoduje niekontrolowany spływ powierzchniowy i drogami, co dodatkowo zwiększa energię kinetyczną płynącej wody. W konsekwencji nadmiar wód ze znacznymi ilościami nanosu (ziemi, kamieni, roślin) zatyka przepusty, zamula rowy melioracyjne, a gwałtowny odpływ wody na skutek ograniczonej przepustowości oraz złej drożności koryta cieku powoduje jej niekontrolowane rozlewanie się w miejscach „płaskich” – często zabudowanych.
3. **Zjawisko tzw. „cofki”** po rzucie wody ze zbiornika Leśniańskiego powyżej 50m³/s przy wysokim stanie wypełnieniu Miłoszowskiego Potoku, Bruśnika, potoku Grabiszyńskiego, powoduje, że wody z potoków – dopływów Kwisy „odbijają się” od wysokiej fali płynącej Kwisą i rozlewają przed ujściem potoku. Ujścia tych dopływów znajdują się w zabudowanym terenie, a wysoka cofka na Bruśniku lub Potoku Miłoszowskim oznacza zagrożenie zalania śródmieścia Leśnej. Również bardzo wysoki stan wody w Kwisie powoduje zalewanie części miasta wodą płynącą w górę kanalizacji deszczowej i wypływającą przez studzienki kanalizacyjne na drogi (w 2024 roku tak stało się np. na ulicy Żeromskiego w Leśnej). Każdy przepływ – rzut wody powyżej 13,9 m³/s musi być uzgodniony ze Starostą Lubańskim.

Bierną ochronę przeciwpowodziową stanowią wały przeciwpowodziowe i zbiorniki retencyjne, które zabezpieczają określone tereny lub zmniejszają wielkość fali powodziowej. W odniesieniu do naszej gminy są to :

- wały przeciwpowodziowe na rzece Kwisa,
- zbiorniki retencyjne na jeziorach Złotnickim i Leśniańskim
- utrzymanie właściwego stanu systemu retencji wód w miejscu opadu, rowów melioracyjnych, koryt cieków wodnych.

Czynna ochrona przeciwpowodziowa polega na sterowaniu obiektami hydrotechnicznymi (zaporami) na zalewach Leśniańskim i Złotnickim w celu ograniczenia skutków powodzi. Sterowanie to opiera się na częściowym zatrzymaniu fali powodziowej, kiedy przepływy i stany wody osiągają najwyższe wartości i następnie nieszkodliwe odprowadzenie wody do Kwisy. Bardzo ważnym jest wykonywanie przepływów wyprzedzających zwiększających rezerwę pojemnościową zbiorników.

Duże znaczenie w czynnej ochronie przeciwpowodziowej mogłoby mieć także sterowanie systemem zastawek i przepustów wspomagający zatrzymywanie mas wody w miejscu opadu – zanim trafią do koryt rzecznych. Niestety system ten został całkowicie zdegradowany, nie był utrzymywany od dziesięcioleci i jako pilne zadanie należy uznać konieczność jego odbudowy.

Organizacja działań związanych z ochroną przeciwpowodziową opiera się głównie na ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne dział IV Zarządzanie ryzykiem powodziowym i przeciwdziałanie skutkom suszy według którego (Art.163.1.) ochrona przed powodzią jest zadaniem Wód Polskich oraz organów administracji rządowej i samorządowej (Art 163.3.). Jednostki samorządu terytorialnego zapewniają, w zakresie swojej właściwości, ochronę ludności i mienia przed powodzią wywołaną przez wody publiczne stanowiące własność Skarbu Państwa, jeżeli zawarto porozumienie, o którym mowa w art.213 ust. 3. Obecnie na naszym terenie różne jednostki odpowiadają za różne elementy ochrony przeciwpowodziowej:

- **odprowadzanie wód, budowa i utrzymanie wałów przeciwpowodziowych:** Wody Polskie, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
- **gromadzenie i upust wody ze zbiorników retencyjno-energetycznych:** Tauron Ekoenergia Spółka z o.o. w Jeleniej Górze.
- **prognozy oraz monitoring hydrologiczny i meteorologiczny:** Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowy Instytut Badawczy Oddział we Wrocławiu.
- **organizacja ochrony przeciwpowodziowej:** Gmina Leśna.
- **przewodzenie akcji interwencyjnych i ratunkowych:** jednostki państwowej i ochotniczej straży pożarnej.

W związku z powyższym podziałem:

Wody Polskie administrują i utrzymują na naszym terenie 2,8 km. wałów przeciwpowodziowych wzdłuż rzeki Kwisa na terenach miejscowości Leśna, Smolnik, Szyszkowa, Kościelniki Górne i Kościelniki Średnie. Utrzymanie obejmuje wykaszanie wałów, uzupełnianie powierzchni ubytków na wałach i jego koronie oraz coroczne przeglądy z udziałem przedstawiciela Urzędu Miejskiego w Leśnej.

Także Wody Polskie, na terenie gminy Leśna administrują: rzeką Kwisą na długości 19,50 km, potokiem Bruśnik 7,2 km, Miłoszowskim Potokiem 7,65 km, potokiem Grabiszówka 9,1 km, potokiem Łużyca 9,6 km. Potokiem Złotniczka w Wolimierzu 2,1 km. Potokiem Słotwa w Kościelnikach Średnich 2,3 km. Potokiem Stankowickim 4,6 km .

W 2023 r. na terenie gminy Leśna w celu utrzymania właściwego stanu koryt i zapewnienia swobodnego przepływu udroźniono wraz z odtworzeniem przekroju regulacyjnego koryto Miłoszowskiego Potoku – na całej długości.

W 2024 roku z pozyskanych środków finansowych przeprowadzono prace w ramach zadań pod nazwą:

- Utrzymanie ciekłu Bruśnik w m . Świecie,
- Awaryjne prace utrzymaniowe na ciekłu Grabiszówka-dz. Nr 275 obręb Grabiszycy Średnie,
- Zabudowa uszkodzeń w murze oporowym rzeki Grabiszówka w Grabiszycach Górnych,
- Remont ubezpieczeń brzegowych na rzece Miłoszowski Potok w m. Miłoszów .

W ramach pozyskanych środków finansowych na usuwanie szkód powodziowych w 2025 roku zaplanowano realizację zadań pn. „Udrożnienie i odtworzenie ciekłu Grzbiszówka” w m. Smolnik. Celem podniesienia poziomu zabezpieczenia przeciwpowodziowego na terenie Gminy Leśna w bieżącym roku przeprowadzone zostaną prace związane z utrzymaniem wałów przeciwpowodziowych rzeki Kwisy w miejscowości Leśna, Szyszkowa, Smolnik.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa powodziowego, Nadzór Wodny Lubań na bieżąco zleca prace polegające na usuwaniu tam bobrowych- zatorów na administrowanych ciekach.

W przypadku pojawienia się zagrożenia powodziowego służby Wojewody Dolnośląskiego za pośrednictwem Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Lubaniu przekazują na bieżąco meldunki hydrologiczne z Biura Prognoz Hydrologicznych we Wrocławiu. Poza tym dzięki łączności internetowej, Platformy Operacyjnej Zarządzania Kryzysowego, Regionalnemu Systemowi Ostrzegania w przypadku zagrożenia, komunikaty i ostrzeżenia przekazywane są do Gminy wielokanałowo.

Bezpośrednią ochronę przed powodzią na obszarze gminy sprawuje Burmistrz Leśnej przy pomocy Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego i samodzielnego stanowiska ds. kryzysowych i obrony cywilnej we współpracy ze Starostą Lubańskim, PSP w Lubaniu Burmistrzami i Wójtami ościennych gmin.

Głównym narzędziem Burmistrza w działaniach ochrony przeciwpowodziowej jest Plan operacyjny ochrony przed powodzią stanowiący integralną część Planu Zarządzania Kryzysowego Gminy Leśna, który został sporządzony w 2011 r. i zatwierdzony przez Starostę Lubańskiego. Plan ma zastosowanie podczas operacyjnych działań przeciwpowodziowych w fazie reagowania i określa zasady prowadzenia działań ratowniczych przez Ochotnicze Straże Pożarne, zasady współdziałania różnych szczebli instytucji w zależności od skali powstałego zagrożenia powodziowego, zasady dokumentowania działań operacyjnych. Dokument ten szczegółowo określa procedury postępowania w przypadku pojawienia się zagrożenia powodziowego w gminie Leśna. Bezpośrednia ochrona przeciwpowodziowa terenów gminy jest podzielona na pięć odcinków odpowiedzialności, które przypisane są poszczególnym grupom ratowniczym OSP.

Gmina utrzymuje stałe zapasy wyposażenia i materiałów niezbędnych do zapobiegania i usuwania skutków powodzi oraz na wypadek innych sytuacji kryzysowych. Materiały są uzupełniane po każdym zużyciu, tak by w sposób ciągły zapewnić wysoki stopień przygotowań do sytuacji kryzysowych. Gminny magazyn przeciwpowodziowy znajduje się w Leśnej przy ul. E. Orzeszkowej 11 b.

Wykaz najważniejszych materiałów, sprzętu :

rodzaj sprzętu	Jedn. miary	stan
Worki p. powodziowe	szt.	10 000
Worki p. powodziowe (w jednostkach OSP)	szt.	1.000
Worki p. powodziowe (sołtysi)	szt.	0
Łopaty różne	szt.	10
Obuwie gumowe	par.	10
Wodery	par.	4
Latarki	szt.	25
Piasek do celów p. powodziowych	t.	250 t

Wykaz sprzętu i urządzeń służących do działań p. powodziowego w gminnych jednostkach OSP

Nazwa jednostki	Sprzęt pływający	Motopompy	Agregaty prądotwórcze	Łopaty
OSP Pobiedna	1	3	2	6
OSP Leśna	2	4	4	15
OSP Grabiszycze	-	2	1	4
OSP Szyszkowa	-	1	1	6

OSP Świecie	-	3	2	12
OSP Złotniki	-	1	1	6
Razem	3	14	11	49

Działania p. powodziowe prowadzone są w oparciu o stany osobowe i sprzęt OSP oraz podmiotów gospodarczych, z którymi Gmina Leśna ma podpisane porozumienia (dot. załadunku i dowozu piasku oraz usuwania zatorów rzecznych).

W przypadku zaistnienia sytuacji przekraczające własne możliwości Burmistrz Leśnej zwraca się poprzez Starostę Lubańskiego do Wojewody Dolnośląskiego o pomoc Wojska.

Wykaz obiektów wytypowanych dla ewakuowanej ludności :

1. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Smolniku.
2. Świetlice remiz strażackich w Pobiednej, Świeciu, Złotnikach i Grabiszycach
3. OKiS Leśna ul. E. Orzeszkowej 5a, (po zakończeniu remontu).

Punkt rozdziału pomocy humanitarnej dla poszkodowanych :

1. Pomieszczenia magazynowe ul. Orzeszkowej 11B
2. Dystrybucja w terenie poprzez sołtysów i jednostki OSP

Procedura ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach odbywa się z wykorzystaniem syren akustycznych OSP (6 szt), powiadomień RDS oraz samochodów pożarniczych i policyjnych z urządzeniami rozgłośnieniowymi.

Niezwykle ważną rolę w systemie ochrony przeciwpowodziowej gminy odgrywają dwa zbiorniki retencyjne w Leśnej i Złotnikach Lubańskich.

Zapora i zbiornik Leśna

Całkowita pojemność zbiornika wynosi 16,8 mln m³

Rezerwa powodziowa zbiornika wynosi:

- w okresie letnim (od 16.5 do 15.10) - 9,8 mln m³ – piętrzenie do 7 mln m³,
- w okresie zimowym (od 16.10 do 15.05) - 8,8 mln. m³ – piętrzenie do 8 mln. m³

Maksymalny przepływ dozwolony, który teoretycznie nie powoduje szkód powodziowych poniżej budowli wynosi 70 m³/s (dane z Instrukcji gospodarowania wodą na zbiorniku retencyjnym Leśna ,sporządzonym przez Politechnikę Wrocławską.)

Z doświadczenia wynika , że przy dozwolonym przepływie wynoszącym 70 m³/s w bardzo krótkim okresie czasu następują przesiąki wału przeciwpowodziowego.

Zapora i zbiornik Złotniki

Całkowita pojemność zbiornika wynosi 12,1 mln m³

Rezerwa powodziowa zbiornika wynosi:

- w okresie letnim (od 15.05 do 15.10) – 2,4 mln m³ – piętrzenie do 9,7 mln m³
- w okresie zimowym (od 16.10 do 15.05) – 1,6 m³ – piętrzenie do 10.5 mln m³.

Układ zbiorników retencyjnych pozwala przechwycić oraz spłaszczyć falę powodziową na Kwisie i ograniczyć jej skutki.

SOP Kwisa i narzędzia informatyczne

Ostatnie stany powodziowe w grudniu 2023 roku oraz wrześniu 2024 pokazały jak duże znaczenie ma informacja na temat przyboru wód deszczowych na potokach i zbiornikach retencyjnych. Informacje takie, aktualizowane co 15 minut są dostępne dzięki utworzeniu w 2021 roku Systemu Ostrzegania Przeciwpowodziowego (SOP) Kwisa „sfinansowanego w ramach projektu „Kom(m)ando - Wspólna ochrona przed skutkami zmian klimatu” PLSN.04.01.00-DE-0148/19 współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska-Saksonia 2014-2020. System dostępny jest publicznie online, na stronie <http://www.sopkwisa.powiatluban.pl/> Na terenie Gminy Leśna zainstalowane jest pięć wodowskazów, które dzięki komunikacji GSM przekazują na bieżąco informację o stanie wód do systemu. Pozwala to przewidywać nadchodzącą falę powodziową – jej rozmiar, gwałtowność przyboru wody a za tym skalę zagrożenia.

W połączeniu z mapami meteorologicznymi także dostępnymi online w czasie rzeczywistym pozwala na wyprzedzającą mobilizację ratowników, układanie wałów z worków z piaskiem, informowanie ludności cywilnej o nadchodzącym zagrożeniu i jego skali.

Zespół Zarządzania Kryzysowego oprócz SOP Kwisa, podczas stanu zagrożenia powodziowego korzysta także z innych dostępnych narzędzi informatycznych takich jak:

<https://www.lightningmaps.org/>

<https://radar-opadow.pl/>

<http://www.radareu.cz/>

<https://www.windy.com/>

Do komunikacji z mieszkańcami gminy, sztab kryzysowy wykorzystuje stronę www.lesna.pl oraz gminne social media – głównie profil Facebook. Informacje podawane są na bieżąco 24h / dobę, bezpośrednio przez przeszkolonych członków sztabu kryzysowego – umieszczanie komunikatów nie wymaga przekazywania ich do innych specjalistów (działu PR, czy informatyków) co znacząco usprawnia komunikację między służbami a mieszkańcami.

Centrum Zarządzania i Reagowania Kryzysowego w Leśnej

Oddane do użytku w 2024 roku CRiZK przeszło swój „chrzest bojowy” we wrześniu 2024 podczas działań przeciwpowodziowych. W CZiRK utworzyliśmy centralę zarządzania działaniami prewencyjnymi i ratunkowymi. Podczas akcji Centrum mogło pomieścić 6 wozów bojowych OSP, auta cywilne, zapewnić nawet kilkudziesięciu ratownikom jednocześnie możliwość odpoczynku, zjedzenia ciepłego posiłku, a sztabowcom z zarządzania kryzysowego zebrać w jednym miejscu informacje z terenu, połączyć je danymi z systemów informatycznych i w efekcie dużo sprawniej koordynować działania służb.

Wykonanie CZiRK w budynku nieistniejącej podczyszczalni ścieków, to koszt inwestycji = 3 801 652,78 zł. Zadanie dofinansowane zostało ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład w kwocie 3 017 498,05 zł.

Dziś mamy już pewność, że była to jedna z najważniejszych dotychczasowych inwestycji w bezpieczeństwo mieszkańców gminy Leśna. CZiRK rozwijane jest obecnie jako miejsce szkoleń teoretycznych i praktycznych poprawiających sprawność i wiedzę ratowników nie tylko z Leśnej, ale docelowo z obszaru całej Polski. Ochotnicy z OSP Leśna, przy współpracy z władzami gminy,

zagospodarowali jedną z nieczynnych i niszczących hal ZPJ Dolwis na potrzeby utworzenia poligonu szkoleniowego. Planowana inauguracja tego obiektu to kwiecień 2025.

Podjęte działania we wrześniu 2024.

1. Opracowanie i umieszczenie na stronie www.lesna.pl w zakładce zarządzanie kryzysowe poradnika jak się zachować podczas, w trakcie i po powodzi.
2. Odtworzenie rezerwy piasku do celów przeciwpowodziowych w głównym punkcie w Leśnej oraz w utworzenie nowego w Świeciu remiza OSP.
3. W sytuacji zagrożenia piasek jest składowany: Grabiszycy Dolne- obok pałacu, Grabiszycy Średnie-obok sklepu, Grabiszycy Górne -remiza OSP, Leśna i Smolnik – obok wodociągów na Smolniku, Miłoszów – okolice domu 176 i 58 naprzeciwko krzyża, Smolnik- przy przystanku autobusowym obok komisju samochodowego, Świecie nowa remiza OSP, Wolimierz- centrum przy sklepie, Stankowice – obok agroturystyki „U Kozdryka” i starej remizy OSP oraz w miejscach gdzie sytuacja tego będzie wymagała. Miejsca składowania piasku.

Działania podejmowane wcześniej, mające długotrwałe, systemowe znaczenie, w tym podsumowanie zakupów wozów bojowych i wyposażenia strażyaków, zostały zebrane w raporcie specjalnym „Poprawa bezpieczeństwa publicznego” opublikowanym w raporcie o stanie gminy: <https://raport.lesna.pl/poprawa-bezpieczenstwa-publicznego/>

Plan działania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej w roku 2025r.

1. Utrzymanie i uzupełnienie piasku w punktach składowania w poszczególnych miejscowościach oraz wyznaczenie osób monitorujących stan zmagazynowania piasku,
2. Zaplanowanie rezerwy celowej na zadania własne gminy w zakresie zarządzania kryzysowego w celu pomocy w przygotowaniu do przeciwdziałania ew. skutkom zdarzeń o charakterze kryzysowym.
3. W budżecie gminy na rok 2025, ujęto kompleksowy program odbudowy systemu retencji i melioracji na obszarach wiejskich. Jest to odpowiedź na opisaną na wstępie jedną z kluczowych przyczyn powodzi (i jednocześnie suszy): **Brak systemu zwiększającego możliwość gromadzenia wody w miejscu opadu.** Ten brak chcemy nadrobić inwestycją finansowaną ze środków programu KPO B3.3.1, który będzie ogłoszony przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego na przełomie marca i kwietnia. Przewidujemy pozyskanie około 1,5 mln zł – co pozwoli odtworzyć system rowów i zastawek na znaczących obszarach naszej gminy. Z punktu widzenia zatrzymywania masy wód w miejscu opadu ZANIM stanie się falą powodziową może mieć największe znaczenie dla bezpieczeństwa przeciwpowodziowego od dekad.

Procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia

Poradnik zachowań w różnych sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia.

W OBLICZU POWODZI

Bądź świadomy niebezpieczeństwa powodzi, zwłaszcza, jeśli mieszkasz na nisko położonym terenie, w pobliżu rzeki, strumienia. Każda, nawet najmniejsza rzeka, może spowodować podtopienie lub zalanie terenu znajdującego się w jej pobliżu. Zagrożenie powodziowe możliwe jest również na innych obszarach, np. podczas długotrwałych, intensywnych opadów deszczu.

Pogotowie przeciwpowodziowe wprowadza się, gdy poziom wody w rzece wzrasta do poziomu ostrzegawczego i nadal się podnosi.

Alarm powodziowy ogłasza się, gdy poziom wody w rzece osiągnie stan alarmowy, a prognoza hydrologiczna przewiduje dalszy przybór wód.

Przed powodzią

- Dowiedz się w Centrum Zarządzania Kryzysowego, jakie jest zagrożenie i ryzyko powodziowe twojego miejsca zamieszkania oraz gdzie zlokalizowane są miejsca tymczasowego zakwaterowania ewakuowanej ludności, zwierząt, pojazdów i innego mienia;
- Rozważ możliwość zabezpieczenia budynku przed powodzią poprzez zabezpieczenie folią i workami z piaskiem newralgicznych miejsc, a zwłaszcza drzwi wejściowych, bram garażowych, nisko położonych okien piwnicznych itp.;
- Ubezpiecz siebie i rodzinę oraz mieszkanie (dom), zanim wystąpi zagrożenie powodziowe;
- Zapoznaj się z powodziowymi sygnałami ostrzegania i alarmowania (zazwyczaj jest to dźwięk syreny alarmowej);
- Upewnij się, że wszyscy członkowie twojej rodziny, a zwłaszcza dzieci, wiedzą, co robić w razie powodzi (naucz dzieci, jak i kiedy należy wezwać policję, straż pożarną lub inne służby ratownicze);

W czasie zagrożenia powodziowego

- Włącz odbiornik radiowy na częstotliwość lokalnej stacji radiowej w celu wysłuchania nadawanych komunikatów o zagrożeniu i sposobach postępowania;
- Miejsca sypialne i najcenniejsze rzeczy (np. kosztowności, sprzęt RTV i AGD) przenieś na górne kondygnacje budynku;

- Zabezpiecz dokumenty osobiste Twoje i Twojej rodziny oraz pozostałe (np. karty kredytowe, polisy ubezpieczeniowe, akty notarialne, itp.) przed zalaniem;
- Zgromadź w domu i zabezpiecz przed zalaniem niezbędne zapasy niepsującej się żywności, wody pitnej, lekarstw i środków opatrunkowych;
- Przygotuj się do ewentualnej ewakuacji prewencyjnej lub ratowniczej, zapakuj dokumenty i najcenniejsze części dobytku (do 50 kg na osobę dorosłą);
- Zabezpiecz się w odpowiednią ilość źródeł światła (latarki, baterie, świece);
- Uzgodnij z domownikami sposoby porozumiewania się w razie rozdzielenia. Przekaż informacje o miejscu swojego pobytu rodzinie lub znajomym zamieszkałym poza terenem zagrożonym powodzią;
- Jeśli możesz, odeślij dzieci i osoby starsze w bezpieczne miejsce, np. do rodziny, znajomych;
- Przygotuj się do ochrony swojego domu i dobytku przed skutkami powodzi (przygotuj worki z piaskiem, folię);
- Usuń z terenu posesji pojazdy mechaniczne i przenieś je w bezpieczne miejsce;
- Usuń z najbliższego otoczenia wszystkie toksyczne substancje i materiały niebezpieczne reagujące z wodą;
- Jeśli masz jakieś zwierzęta, znajdź dla nich bezpieczne miejsce; pamiętaj, aby w chwili nadejścia fali powodziowej nie były uwiązane i w razie potrzeby, mogły same się uratować, najlepiej pozwól na ich prewencyjną ewakuację;
- Jeżeli masz dostęp do Internetu, monitoruj na bieżąco stan zagrożenia powodziowego.

W czasie powodzi

- Kiedy pojawi się nagłe zagrożenie powodziowe, wyłącz główne zasilanie energetyczne, odłącz sieć gazową, a także zamknij zawory (zasuwy) sieci kanalizacyjnej, zatkać kratki ściekowe workami z piaskiem i uszczelnij szambo;
- Jeżeli posiadasz telefon komórkowy, miej go przy sobie;
- Włącz radioodbiornik zasilany bateriami na częstotliwość lokalnej stacji radiowej, aby uzyskać najnowsze informacje o sytuacji powodziowej. Zazwyczaj radio podaje również informacje o zagrożeniu i sposobach postępowania;
- Przygotuj się na ewentualną ewakuację;
- Miej pod ręką apteczkę pierwszej pomocy i niezbędne leki używane przez domowników, niezbędny zapas jedzenia i wody pitnej, ciepłe ubrania, śpiwory i koce;
- Nie używaj w gospodarstwie domowym wody z zalanej studni (pod żadnym pozorem nie wolno tej wody pić, używać do gotowania, prania, mycia lub kąpieli);

- W przypadku niebezpieczeństwa, natychmiast przenieść się wraz z rodziną na wyżej położone tereny;
- W przypadku wezwania do opuszczenia domu, zrób to natychmiast. Małym dzieciom znajdującym się pod Twoją opieką włóż do ubrania karteczkę z ich imieniem i nazwiskiem oraz kontaktem do ich opiekunów;
- Jeśli czas pozwoli, zostaw wiadomość dla najbliższych lub sąsiadów, dokąd i kiedy się ewakuowałeś;
- Jeśli musiałeś opuścić swój dom, zarejestruj się w punkcie rejestracyjnym; w ten sposób rodzina łatwiej Cię odnajdzie;
- Jeśli poruszasz się własnym samochodem i ugrzęzniesz na zalanym terenie, szybko opuść pojazd i udaj się na najwyżej położone (bezpieczne) miejsce;
- Jeżeli woda szybko się przemieszcza, nie chodź po zalanych obszarach;
- Postaraj się nie panikować, bądź rozsądny, zachowaj trzeźwość umysłu;
- Nie odmawiaj pomocy innym, w tym podmiotom ratowniczym.

Wymachując w czasie powodzi kolorową flagą lub kawałkiem materiału, możesz prosić o pomoc

chcesz opuścić miejsce, w którym się znajdujesz

potrzebna pomoc medyczna

prosisz o jedzenie i wodę

Znaki sygnalizacyjne dla pilotów śmigłowców

X – potrzebna pomoc medyczna

V – potrzebna pomoc (YES)

N – niepotrzebna pomoc (NO)

Pamiętaj!

- Nie uszkadzaj wałów przeciwpowodziowych;
- Nie przejeżdżaj przez wały, z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych;
- Nie uprawiaj gruntu przy wałach w odległości co najmniej 3 m od wału;
- Nie sadź drzew na wałach;
- Nie stawiaj budynków, nie kop studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50 m od wału.

Zagrożenie huraganami

Podstawowe zasady postępowania podczas wystąpienia huraganowych wiatrów i gwałtownych opadów deszczu.

BEZWZGLĘDNIIE NIE NALEŻY WYCHODZIĆ Z BUDYNKU

Zachowanie wewnątrz budynku / domu /

1. Zapewniamy sobie dostęp do mediów, np. poprzez przenośne radio *z bateriami* oraz awaryjne oświetlenie np. latarkę, świeczki, a także żywność, wodę i podstawowe lekarstwa.
2. Usuwamy z balkonów, tarasów lekkie materiały, które mogą zostać porwane przez wiatr i stworzyć dodatkowe zagrożenie.
3. Sprawdzamy zamknięcie otworów okiennych i drzwiowych oraz zabezpieczamy je skutecznie przed otwarciem.
4. Wyłączamy urządzenia elektryczne i gazowe.
5. Unikamy korzystania z telefonów, z wyjątkiem telefonów alarmowych.
6. Nie podchodzimy do okien, drzwi.
7. Planujemy ewentualne drogi i miejsca ewakuacji.

Ewakuujemy się w przypadku :

1. Gdy otrzymamy sygnał od władz lokalnych.
2. Gdy mieszkamy w namiotach, przyczepach - gdzie występuje brak stabilnej konstrukcji.
3. Gdy mieszkamy i przebywamy w strefie zalewowej.
4. Z miejsc, w których nie czujemy się bezpiecznie.

W przypadku, gdy nie możemy się ewakuować :

1. Udajemy się do bezpiecznego pomieszczenia na najniższej kondygnacji budynku / domu /, np. piwnic i lokujemy się *pod ścianą nośną, z daleka od przeszklonych drzwi i okien.*
2. Zastłaniamy okna żaluzjami lub zasłonami.
3. Chwilowa bezpieczna pogoda i cisza - nie oznacza bezpieczeństwa, *przed wyjściem upewniamy się o całkowitym ustaniu zagrożenia.*

W przypadku, gdy burza i deszcz zaskoczy nas w terenie :

1. Nie parkujemy pojazdów pod drzewami i słupami energetycznymi.
2. Gdy jedziemy pojazdem pamiętamy o możliwych silnych podmuchach podczas wyjazdu z lasu, terenu zabudowanego i dostosowujemy prędkość pojazdu do istniejącego zagrożenia.
3. Nie chowamy się pod drzewa, słupy energetyczne i inne niepewne konstrukcje.

4. W czasie burz i wyładowań atmosferycznych - nie używamy telefonów komórkowych.

Zagrożenie pożarowe

Strażacy radzą: Jak zwalczać powstały pożar

1. W przypadku powstania pożaru wszyscy zobowiązani są podjąć działania w celu jego likwidacji: zaalarmować niezwłocznie, przy użyciu wszystkich dostępnych środków osoby będące w strefie zagrożenia, wezwać straż pożarną.
2. Telefoniczne alarmowanie należy wykonać w następujący sposób: Po wybraniu numeru alarmowego straży pożarnej 998 lub 112 lub 515376216 i zgłoszeniu się dyżurnego spokojnie i wyraźnie podaje się:
 - swoje imię i nazwisko, numer telefonu, z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu,
 - adres i nazwę obiektu,
 - co się pali, na którym piętrze,
 - czy jest zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego.

Po podaniu informacji nie odkładać słuchawki do chwili potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia. Przyjmujący może zażądać:

- potwierdzenia zgłoszenia poprzez oddzwonienie,
- dodatkowych informacji, które w miarę możliwości należy podać.

W razie pożaru:

Jeśli zauważyłeś pożar to:

- Masz obowiązek prawny i moralny powiadomić o tym osoby zagrożone, straż pożarną lub inne służby ratownicze.
- użyj prostych sposobów by ugasić pożar w zarodku - gaśnica, woda, koc gaśniczy;
- jeśli ubranie pali się na Tobie - zatrzymaj się, połóż na ziemi i obracaj do chwili zagaszenia ognia, ucieczka spowoduje tylko zwiększenie płomienia,
- jeśli pali się tłuszcz w naczyniu kuchennym - ugaś go solą kuchenną lub po prostu nakryj szczelną pokrywką.
- Nie gaś urządzeń elektrycznych wodą - mogą być pod napięciem, postaraj się odłączyć zasilanie elektryczne.
- próbuj gasić ognia, którego nie jesteś w stanie opanować, wyprowadź wszystkie osoby zagrożone w bezpieczne miejsce i w razie potrzeby udziel pierwszej pomocy.

- Gdyby pożar i swąd dymu obudził Cię ze snu - zbadaj, czy drzwi są ciepłe, jeżeli tak to nie otwieraj ich lecz użyj innych dróg by opuścić pomieszczenie (np. przez okno, o ile jest to możliwe) lub usilnie wzywaj pomocy, wymachuj przez okno białym obrusem, prześcieradłem;

- Jeśli musisz wyjść przez pomieszczenie zadymione to zakryj usta i nos gęstą tkaniną, okryj się czymś trudno zapalnym i przemieszczaj tuż przy podłodze - dym i gorące powietrze unosi się do góry, a dołem powietrze jest bardziej czyste i chłodne. Bądź przygotowany! Dym drażni oczy.

- Opuszczając mieszkanie zabierz ze sobą wszystkich domowników: dzieci potrafią chować się przed ogniem w miejscach, z których ich nie widać: w szafie, pod łóżkiem, pod pościelą.

1. Postępowanie podczas zagrożenia pożarami.

Bezpieczeństwo pożarowe w domu (mieszkaniu) i na posesji:

- w miarę możliwości wyposaż swój dom w urządzenia zabezpieczające, tj.: detektory tlenku węgla i gazu ziemnego – instaluj je przy piecach gazowych (np. łazience, kuchni, piwnicy),

- detektory dymu – zadбай, żeby były słyszalne w każdej części domu; jeżeli dom/mieszkanie ma jedną kondygnację należy zainstalować pierwszą (podstawową) czujkę pożarową w korytarzu lub holu pomiędzy sypialnią a pokojem wypoczynkowym,

- gaśnice proszkowe (typu ABCF) – umieszczaj w miejscach łatwo dostępnych i znanych wszystkim domownikom,

- nie zabijaj okien gwoździami, nie montuj stałych krat w oknach (zwłaszcza gdy przebywają tam ludzie),

- nie ustawiaj na klatkach schodowych i drogach ewakuacyjnych jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację, nie zamykaj drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,

Nie ograniczaj dostępu do:

- urządzeń przeciwpożarowych takich jak: hydranty, zawory hydrantowe, suche piony, gaśnice,

- wyjść ewakuacyjnych,

- wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego, głównych zaworów gazu,

- sprawdzaj regularnie poprawność działania instalacji elektrycznej oraz domowych urządzeń elektrycznych, nie dokonuj samodzielnie ich napraw, jeśli nie masz wiedzy i doświadczenia w tym zakresie,

- nie przeciążaj sieci elektrycznej - nie włączaj zbyt dużej ilości odbiorników do jednego obwodu elektrycznego,

- nie używaj benzyny, ropy, nafty itp. wewnątrz budynków – przechowuj je w dobrze wentylowanych pomieszczeniach, w odpowiednich pojemnikach,

- nie używaj otwartego ognia w pobliżu materiałów łatwopalnych,

- regularnie sprawdzaj domowe źródła ogrzewania – natychmiast usuwaj wszelkie nieprawidłowości, regularnie kontroluj przewody kominowe, paleniska, piece; w razie potrzeby wezwij kominiarza,

- zachowuj ostrożność używając zastępczych źródeł ogrzewania, takich jak przenośne grzejniki elektryczne i gazowe, piecyki naftowe, kominki itp.; pamiętaj, grzejniki nie powinny być umieszczone blisko materiałów łatwopalnych.